

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Бердянський державний педагогічний університет
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Інститут професійно-технічної освіти НАПН України

ХІ ГЛУХІВСЬКІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ – 2021.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУСПІЛЬНИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК

**Матеріали
міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
молодих учених і студентів**

8-10 грудня 2021

Глухів

УДК 303+009

Г 55

Глухівські читання - 2021. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук : Збірник матеріалів XI міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / За заг. ред. А.С. Полякова. – Глухів, 2021. – 481 с. URL :

<http://new.gnpu.edu.ua/uk/nauka/naukove-tovarystvo-studentiv-aspirantiv-doktorantiv-ta-molodykh-vchenykh.html>

Редколегія випуску:

Полякова А.С. — кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики викладання природничих дисциплін, голова Ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Члени редколегії:

Дмитренко А. П. — доктор філософії, старший викладач кафедри теорії і методики дошкільної освіти, голова Ради наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених факультету дошкільної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Івахно Н.О. — аспірантка кафедри української літератури, методики її навчання та журналістики, Голова Ради аспірантів і молодих вчених Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Кабиш М.Ю. — кандидат філологічних наук, докторантка Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Маринченко І. В. — кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри професійної освіти та комп'ютерних технологій, голова Ради наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених факультету технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Мінченко М. В. — аспірантка кафедри історії, правознавства та методики навчання, голова Ради наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ННІ Філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Підсосонна О.В. — аспірантка, член Ради наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ННІ Педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Плугіна А. П. — доктор філософії, старший викладач кафедри теорії і методики початкової освіти, голова Ради наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ННІ Педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Прокопець Т. О. — асистент кафедри фізико-математичної освіти та інформатики, голова Ради наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених факультету природничої і фізико-математичної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Друкується за рішенням ученої ради Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (протокол N5 від 01.12.21 р.)

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць, опублікованих у збірці.

© Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.	ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ, РЕГІОНУ	4
СЕКЦІЯ 2.	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ, НАУЦІ І ТЕХНІЦІ	22
СЕКЦІЯ 3.	ФІЗИКА. МАТЕМАТИКА	50
СЕКЦІЯ 4.	ІСТОРІЯ. ФІЛОСОФІЯ	65
СЕКЦІЯ 5.	ПРАВОВИЗНАВСТВО. ПОЛІТОЛОГІЯ	103
СЕКЦІЯ 6.	УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО І ВИКЛИКИ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ: СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ	145
СЕКЦІЯ 7.	ПЕДАГОГІКА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	162
СЕКЦІЯ 8.	ПСИХОЛОГІЯ	190
СЕКЦІЯ 9.	ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ	204
СЕКЦІЯ 10.	ЛІНГВІСТИКА (АНГЛІЙСЬКА, НІМЕЦЬКА МОВИ). МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	293
СЕКЦІЯ 11.	БІОЛОГІЯ, ЕКОЛОГІЯ, ЕКОЛОГО- КРАЄЗНАВЧА ОСВІТА, ОХОРОНА ПРИРОДИ	336
СЕКЦІЯ 12.	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ, ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ	343
СЕКЦІЯ 13.	ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА	352
СЕКЦІЯ 14.	ПОЧАТКОВА ОСВІТА	360
СЕКЦІЯ 15.	ДОШКІЛЬНА ОСВІТА	405
СЕКЦІЯ 16.	ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА	451

врагам и поборошь страх перед ними, но бессилён перед самим собой, нуждается в помощи духовной, хотя и не признаёт этого; Соня, напротив, сильна и бесстрашна духовно, непоколебима своей верой, но боится всего окружающего и не способна защитить себя. Взаимная любовь дарит им бесстрашие, последнее упоминание страха в романе – это страх счастья: «...она [Соня] была до того счастлива, что почти испугалась своего счастья» [3; 4, с. 41].

Оба персонажа сталкиваются с такими проблемами, как: социальное неравенство, несправедливость мира, способ искупления тяжких грехов, сочувствия и страдания. Но также герои по-разному воспринимают свое тяжкое бремя. Раскольников теряет рассудок в пучине своих мрачных мыслей, окончательно понимая, что спасения он не достоин и решает оставить все как есть. В то же время Соня все еще верит в то, что она заслуживает счастья и мир не настолько жесток. Мармеладова пример сочетания в человеке огромной жертвенности, искренности, терпения и любви. Героиня не отчаивается и с надеждой верит в светлое будущее. Вера в Бога согревает сердце Сони и придает ей силу каждый день. Встретив Соню, герой постепенно пересматривает свои взгляды на жизнь и переуставляет жизненные приоритеты.

В конце романа персонажи обретают долгожданное умиротворение и счастье. Раскольников возвращается к тому, от чего когда-то отошел. Он возвращается к Богу и человечности, которая была заложена в нем от природы. От саморазрушения к духовному возрождению. Сонечка Мармеладова пройдя столь тяжкий путь от унижения до уважения, приобрела любовь и помогла заблудшей душе найти смысл существования.

Можем сделать выводы, что через образ героини автор хотел показать, что в каждом человеке должна присутствовать нравственность. Несмотря на трудности жизни, человек должен до конца верить в лучшее, нужно постоянно работать над собой, создавать и никогда не отказываться от своих моральных ценностей, убеждений и гуманного мировоззрения. Неколебимое убеждение Достоевского: «Моя мысль, что мир надо переделать, но что первый шаг в том, чтоб начать непременно с себя» [2, с. 375]. Способность к раскаянию не значит слабость, а как сильный поступок в светлое будущее во благо себя. Только через гуманные и светлые поступки общество сможет сделать этот мир лучше.

Литература:

1. Писарев Д.И. «Борьба за жизнь». Разбор романа «Преступление и наказание» Достоевского Ф.М. 1867. С. 476-490.
URL: http://az.lib.ru/p/pisarew_d/text_0200.shtml
2. Карякин Ю.Ф. «Достоевский и Апокалипсис». С. 375.
3. Страхов Н. Н. Наша изящная словесность: «Отечественные Записки». 1866. Т. 170.
URL: http://az.lib.ru/s/strahow_n_n/text_1866_nasha_slovesnost_oldorfo.shtml
4. Достоевский Ф. М. «Преступление и наказание». Т. 3 С. 18; Т. 5 С. 19; URL: <https://library.ru/text/69/p.18/index.html>
5. Мережковский Д.С. Статья : «Достоевский» 1897.

Іванців О. В.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільського національного педагогічного
університету ім. В. Гнатюка
Лазута Н. В.,
магістрантка факультету іноземних мов
Тернопільського національного педагогічного
університету ім. В. Гнатюка

МЕТАФОРИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЙСНОСТІ США

Найбільш продуктивним напрямом дослідження політичних метафор у руслі когнітивної лінгвістики є метафоричне моделювання, тобто побудова метафоричних моделей різного ступеня складності, типових для відповідного дискурсу, які утворюють його метафорику.

Мета цього дослідження полягає у виявленні основних метафоричних моделей у сучасному американському політичному дискурсі та аналізі особливостей метафоричного моделювання політичної дійсності США.

Основні витоки теорії метафоричного моделювання можна знайти у працях американських учених, основоположників діяльнісної теорії концептуальної метафори, Дж. Лакоффа та М. Джонсона [6; 7] та російських мовознавців (Ю. Д. Апресян [1], Й. А. Стернін [2], А. П. Чудінов [4], Д. М. Шмельов [5] та ін.), які розробили теорію регулярної багатозначності у межах структурно-семантичного опису мовних явищ.

Термін «метафорична модель» означає групи концептуальних метафор, які об'єднані однією сферою-джерелом. Метафоричну модель трактують як схему зв'язку між ментальними сферами, яка існує або формується у свідомості носіїв мови, і яку можна представити формулою «X – це Y» [3]. Відношення між її компонентами варто розглядати як уподібнення. Відповідно до цієї формули, система фреймів однієї понятійної сфери є основою для моделювання ментальної системи іншої сфери. Наша розвідка ґрунтується на методиці

класифікації та опису метафоричних моделей, розроблених А. П. Чудиновим [3], суть якої полягає в аналізі фреймо-слотової структури метафоричної моделі.

Метафоричне моделювання політичної дійсності США характеризується тим, що основою для класифікації метафор слугує сфера-ціль – політика, яка притягує концепти з різних семантичних полів, що постають джерелами метафоричної експансії у сучасному американському політичному дискурсі.

На підставі даних корпусу 4 англомовних текстів промов президента США Джо Байдена ми провели кількісний аналіз текстів репрезентативного жанру сучасного американського політичного дискурсу для визначення частотності вживання у них метафоричних моделей. Наш аналіз складався з кількох етапів. По-перше, у результаті суцільної вибірки з корпусу досліджуваних текстів було отримано 375 прикладів концептуальних метафор. По-друге, ці одиниці було проаналізовано і погруповано за змістовим критерієм у метафоричні моделі. По-третє, було здійснено кількісні підрахунки метафоричних утворень у скриптах політичних промов, виділено три домінантні метафоричні моделі загальним обсягом 306 одиниць та проведено інтерпретацію результатів дослідження.

У сучасному американському політичному дискурсі ми виокремили три домінантні метафоричні моделі, найчастотнішою з яких є метафорична модель «Політика – це війна» – 45% (137 од.). Друге місце за частотністю використання в текстах політичних промов займає метафорична модель «Політика – це рух» – 31% (95 од.). Третє місце посідає метафорична модель «Політика – це спорт» – 24% (74 од.). Зазначені метафоричні утворення не охоплюють усього спектру джерел метафоричної експансії, проте дають можливість створити у цільовій аудиторії відносно цілісне уявлення про політичну дійсність у США.

Метафорична модель «Політика – це війна» у сучасному американському політичному дискурсі ґрунтується на представленні політичних реалій як бойових дій, що дозволяє сформувати в цільовій аудиторії сприйняття політичної діяльності як добре спланованої послідовності дій, що спрямовані на боротьбу за благополуччя американського суспільства та покликані забезпечувати необхідний захист.

Використання метафоричної моделі «Політика – це рух» у сучасному політичному дискурсі США сприяє формуванню й підсиленню у свідомості адресата відчуття розвитку, безперервного руху, ефективної роботи і злагоджених дій політиків, векторної спрямованості дій керівництва країни та неодмінно позитивного результату цих дій.

У межах метафоричної моделі «Політика – це спорт» політична діяльність у США розглядається як спортивне змагання, де необхідні суворі правила чесного суперництва, де успіх значною мірою передбачуваний, перемога приходить до найсильнішого, хоча інколи бувають різного роду несподіванки.

Проаналізовані метафоричні утворення характеризують особливості політичної дійсності США з різних перспектив. Різноманітні аспекти діяльності політиків, представлені за допомогою трьох метафоричних парадигм у політичних промовах, постають у злитті, об'єднуються у яскравий та об'ємний образ у свідомості адресата, формуючи неподільну єдність.

Література:

1. Апресян Ю. Д. О регулярной многозначности. *Известия АН СССР. Серия литературы и языка*. М., 1971. № 6. С. 509–523.
2. Стернин И. А. Лексическое значение слова в речи. Воронеж : Изд-во Воронеж. ун-та, 1985. 171 с.
3. Чудинов А. П. Метафорическая мозаика в современной политической коммуникации. Екатеринбург : Уральский гуманитарный институт, 2003. 118 с. URL: http://www.ahmerov.com/book_468.html
4. Чудинов А. П. Регулярное семантическое варьирование в русской глагольной лексике : дис. ... доктора филол. наук : 10.02.01. Свердловск, 1990. 348 с.
5. Шмелев Д. Н. Проблемы семантического анализа лексики (на материале русского языка). М. : Наука, 1973. 279 с.
6. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. Chicago : University of Chicago Press, 1980. 242 p.
7. Lakoff G. The contemporary theory of metaphor. *Metaphor and Thought*. Cambridge, 1993. P. 202–252.

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. Inaugural Address by President Joseph R. Biden, Jr. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/01/20/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/>
2. President Joe Biden on the coronavirus pandemic. [Transcript]. URL: <https://apnews.com/article/joe-biden-religion-pandemics-coronavirus-pandemic-holidays-e01c6d13db6a28a06fe770e1c6d46122>
3. Remarks by President Biden in Address to a Joint Session of Congress. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/04/29/remarks-by-president-biden-in-address-to-a-joint-session-of-congress/>
4. Remarks by President Biden Before the 76th Session of the United Nations General Assembly. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/09/21/remarks-by-president-biden-before-the-76th-session-of-the-united-nations-general-assembly/>

**ЗБІРНИК
матеріалів міжнародної
науково-практичної
інтернет-конференції
молодих учених і студентів**

**ХІ ГЛУХІВСЬКІ НАУКОВІ
ЧИТАННЯ – 2021.**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУСПІЛЬНИХ ТА
ГУМАНІТАРНИХ НАУК**

**Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті
Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка**

У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, наукові керівники

E-mail: naukagnpu@gmail.com

Глухів: Глухівський НПУ ім. О.Довженка, 2021